

Försäkringsvillkor

Pensionsförsäkring

Kapitalpension

Kapitalförsäkring och kapitallivränta

med fondförvaltning

Innehåll

A. Försäkringsavtalet	5
Olika försäkringstyper.....	5
Pensionsförsäkring	5
Kapitalförsäkring	5
Kapitalpension	5
Anmäl ändrade förhållanden	5
Ångerrätt	5
Folksamts rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen	5
B. När försäkringen börjar gälla	6
C. Ogiltigt försäkringsavtal och ansvarighet vid oriktiga uppgifter	6
D. Premie	6
Premiens storlek.....	6
Särskilt om försäkring med premiefrielseförsäkring	7
Särskilt om kapitalpension	7
Växande premie	7
Första premien	7
Avbruten premieinbetalning	7
Särskilt om kapitalpension	7
Avbruten premieinbetalning för försäkring med premiefrielseförsäkring	7
Återupplivning.....	7
För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:.....	7
Utsträckt ansvarstid	7
E. Fonder	8
Placering av premie.....	8
Försäkringsavtalets fondandelar	8
Omräkning av kurser noterade i utländska valutor.....	8
Fondbyte och fondfördelning	8
Ansvar vid fondhandel med mera	9
Förändringar i valbara fonder.....	9
F. Försäkringens upphörande vid lågt värde	9
För försäkring tecknad den 1 januari 2006 eller senare	9
För försäkring tecknad före den 1 januari 2006	9
G. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfallsskada	9
Rätt till premiefrielse.....	10
För försäkring tecknad före den 1 januari 2009:.....	10
För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:.....	10
Karenstid	10
Bedömning av arbetsförmåga	10
För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:	10
För försäkring tecknad före den 1 januari 2009:.....	11
Tjänstledighet	11
För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:.....	11
Förändring av premiefrielsebeloppet	
För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:.....	11
Maximalt premiefriat belopp	11
Särskilt om kapitalförsäkring	11
H. Flytträtt	11
Flytt från och inom Folksam	11
Särskilt om kapitalpension	12
Flytt till pensionsförsäkring i Folksam.....	12

I. Återköp och uttag	12
Särskilt om kapitalförsäkring	12
Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring	12
J. Överlåtelse, belåning och pantsättning	12
Överlåtelse	12
Särskilt om pensionsförsäkring	13
Särskilt om kapitalpension	13
Belåning	13
Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring	13
Pantsättning	13
Särskilt om kapitalförsäkring	13
Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring	13
K. Ändring av försäkringsavtal	13
Särskilt om pensionsförsäkring	13
L. Återbetalningsskydd/ efterlevandeskydd	13
Försäkring utan återbetalningsskydd/efterlevandeskydd	13
Återbetalningsskydd	13
Återbetalningsskydd – 100 procent	13
Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:.....	14
Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:.....	14
Återbetalningsskydd – Minsta risk	14
Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:.....	14
Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:.....	14
Återbetalningsskydd – 101 procent	14
Fast eller indexbundet efterlevandeskydd	14
Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:.....	14
Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:.....	14
Riskpremie och arvsvinst	14
Riskpremier	15
Arvsvinster	15
M. Bestämning av försäkringsförmåner	15
Punkt 1 – engångsutbetalning	15
Särskilt om pensionsförsäkring	15
Punkt 2 – periodisk utbetalning	15
Punkt 3 – dödsfall före utbetalningstid vid fast eller indexbundet efterlevandeskydd – perio- disk utbetalning	15
Punkt 4 – dödsfall före utbetalningstid – minsta risk – periodisk utbetalning	15
Punkt 5 – dödsfall före utbetalningstid vid fast eller indexbundet efterlevandeskydd – en- gångsutbetalning	15
Punkt 6 – dödsfall vid minsta risk – engångsutbetalning	16
N. Förmånstagarförordnande	16
Särskilt om arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring	16
Generellt förmånstagarförordnande	16
För försäkring tecknad före den 1 november 2012	16
Generellt förmånstagarförordnande för kapitalförsäkring tecknad den 1 november 2012 eller senare	16
Generellt förmånstagarförordnande för pensionsförsäkring tecknad den 1 november 2012 eller senare	16
Särskilt förmånstagarförordnande	17
Särskilt om kapitalförsäkring	17
Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring	17
Tolkningsregler	17
Försäkringstagarens/den försäkrades make/registrerade partner	17
Försäkringstagarens/den försäkrades sambo	17
För Medlemspension med försäkringsvillkor 9150 oavsett teckningsdatum	17

För kapitalförsäkring tecknad före 1 juli 2012 samt övriga pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring oavsett teckningsdatum	17
För Kapitalspar oavsett teckningsdatum samt för all annan kapitalförsäkring tecknad 1 juli 2012 eller senare	17
Före detta make/före detta registrerad partner/före detta sambo	17
Försäkringstagarens/den försäkrades barn.....	17
För kapitalförsäkring.....	17
För pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring	17
Arvsberättigade släktingar	18
Arvingar	18
Avstående	18
O. Avgifter och avdrag för avkastningsskatt	18
Avgifter.....	18
Avkastningsskatt.....	18
P. Värdeutveckling och utbetalning.....	18
Q. Åtgärder för utbetalning och premiebefrielse	18
Dödsfallsutbetalning och premiebefrielse	19
Utbetalning av periodiska belopp	19
R. Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser	19
S. Force majeure.....	19
T. Inskränkningar i försäkringens giltighet	20
1. Själv mord	20
2. Flygning	20
3. Krigstillstånd i Sverige	20
4. Deltagande i krig eller i politiska oroligheter utom Sverige	20
5. Vistelse utom Sverige vid krig eller politiska oroligheter	20
6. Atomkärnreaktion	20
7. Terroristhandling	20
8. Berusningsmedel, sömnmedel, narkotika och dopningspreparat	20
9. Sport och idrott	21
För försäkring tecknad 1 november 2011 eller senare:	21
U. Behandling av personuppgifter med mera.....	21
Skaderegistrering	21
Tillsynsmyndighet	21
Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism	21
V. Årlig information	22
Om vi inte skulle komma överens.....	22
Vi vill att du ska vara nöjd	22
Vänd dig först till oss på Folksam	22
Kontakta oss	22
Folksam kundombudsman	22
Kontakta kundombudsmannen	22
Om du fortfarande inte är nöjd	22
Personförsäkringsnämnden	22
Allmänna reklamationsnämnden (ARN)	22
Allmän domstol	23
Konsumenternas försäkringsbyrå	23
Kommunal konsumentvägledning	23
Konsumentverket	23
Vänta inte för länge	23
Begreppsförklaringar.....	23

A. Försäkringsavtalet

Försäkringstagaren ingår avtal med Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, organisationsnummer 516401-8607, som i dessa villkor anges som Folksam. För försäkringsavtalet gäller vad som anges i försäkringsbrevet eller försäkringsbeskedet och därtill hörande handlingar, i dessa villkor samt i försäkringsavtalslagen och allmän svensk lag i övrigt.

Avtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren eller den försäkrade skriftligen lämnat till Folksam. Om någon uppgift lämnas, som har betydelse för riskbedömningen, är oriktig eller ofullständig kan avtalet bli helt eller delvis ogiltigt.

Olika försäkringstyper

Försäkringsvillkoret omfattar pensionsförsäkring, kapitalförsäkring och kapitalpension.

Pensionsförsäkring

Med pensionsförsäkring avses en livförsäkring som uppfyller en rad kvalitativa villkor i inkomstskattelagen som innebär att försäkringen ska vara utformad på ett visst sätt.

Folksam lämnar kontrolluppgifter för pensionsförsäkring i enlighet med skatteförarandelagen.

Kapitalförsäkring

Med kapitalförsäkring avses en livförsäkring som inte omfattas av de kvalitativa villkoren i inkomstskattelagen för pensionsförsäkring och därmed kan utformas utan motsvarande begränsningar.

Kapitalpension

Med kapitalpension avses en försäkring som uppfyller villkoren för pensionsförsäkring, men där det i försäkringsavtalet har bestämts att försäkringen utgör en kapitalförsäkring. Det framgår av försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet om avtalet avser kapitalpension.

Kapitalpension är en privatägd försäkring. Om annat inte särskilt framgår gäller de särskilda villkor och begränsningar som gäller för pensionsförsäkring avseende återköp, belåning, pantsättning, ändring av försäkringsavtalet och förmånstagarförordnande enligt dessa försäkringsvillkor även för kapitalpension. Därutöver gäller även de särskilda begränsningar för kapitalpension som i övrigt beskrivs under punkterna *D. Premie, J. Överlåtelse, belåning och pantsättning* samt *H. Flytträtt*.

Kapitalpension har kunnat tecknas till och med den 1 februari 2007.

Anmäl ändrade förhållanden

Försäkringstagaren är skyldig att snarast meddela Folksam när det sker en ändring av förhållanden som är av betydelse för försäkringen. Exempel på sådana förändringar är om försäkringstagaren flyttar utomlands och får en annan skattehemvist eller får en ny befattning, till exempel riksdagsledamot, som innebär att denne ska anses som PEP, person i politiskt utsatt ställning.

Ångerrätt

Försäkringsavtal som ingåtts på grund av flytt av försäkringskapital till Folksam omfattas inte av ångerrätt. Andra försäkringsavtal som ingåtts på distans eller utanför Folksams affärslokaler, har du rätt att ångra. Om du vill utnyttja sådan ångerrätt ska du muntligen eller skriftligen meddela detta till Folksam inom 30 dagar från det att du fått kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Återbetalning sker då av det lägsta av, å ena sidan, gjord inbetalning på försäkringen eller, å andra sidan, aktuellt värde på försäkringsavtalet. Avdrag görs för eventuella kostnader för försäkringsskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt kostnader hänförliga till avtalets ingående.

Folksams rätt att ändra försäkringsvillkoren och försäkringen

Folksams rätt att under försäkringstiden ändra försäkringsvillkoren och försäkringsavtalet är begränsad. Ändring kan ske om det är nödvändigt på grund av ändrad lagstiftning, myndigföreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Detsamma gäller om en sådan rätt särskilt avtalats eller om förutsättningarna för avtalet förändrats på så sätt att en ändring i försäkringsvillkoren behövs av försäkringstekniska skäl, på grund av försäkringens art eller om ändring i försäkringsvillkoren är nödvändig på grund av någon annan särskild omständighet.

En ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft en månad efter det att Folksam avsänt meddelande om ändringen eller vid den tidpunkt som följer av lag eller myndighets föreskrift. Normalt sker sådan ändring vid slutet av en premieperiod. En ändring som kan anses vara obetydlig eller till fördel för försäkringstagarna får genomföras utan särskild information. Folksam kan ändra nivån och sättet att ta ut avgifter under försäkringstiden. Normalt sker det vid slutet av en premieperiod och ändringen träder då ikraft vid nästa premieperiod.

B. När försäkringen börjar gälla

Folksams ansvar inträder dagen efter att försäkringstagaren ansökt om försäkring, eller antagit ett anbud från Folksam, under förutsättning att försäkringen kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll samt att det inte av ansökningshandlingarna eller på annat sätt framgår att försäkringen ska träda i kraft senare. Om försäkringen ska träda i kraft senare, inträder Folksams ansvar vid den tidpunkten.

Premiefrielse är ett fristående försäkringsmoment. Detta innebär att avslag eller förbehåll som enbart avser premiefrielsen inte inverkar på ikraftträdandet av övriga försäkringsmoment.

Om Folksam enligt tillämpade regler ska återförsäkra del av försäkringen på grund av dess storlek, inträder ansvaret för denna del dock först när återförsäkringen är beviljad.

Kan försäkringen beviljas endast mot förhöjd premie eller med särskilda förbehåll inträder Folksams ansvar dagen efter att försäkringstagaren antagit och accepterat erbjudandet om försäkring enligt dessa villkor.

Om Folksam inte kan bevilja försäkring återbetalas erlagd premie med justering för eventuella kostnader för försäkringsskydd och avkastningsskatt, kostnader för den tid försäkringen varit gällande samt eventuell värdeförändring i de valda fonderna.

C. Ogiltigt försäkringsavtal och ansvarighet vid oriktiga uppgifter

Om försäkringsavtalet är ogiltigt eller Folksam är fritt från ansvarighet är Folksams betalningsskyldighet inskränkt till ett belopp motsvarande högst återköpsvärdet för försäkringen. Sådant återköpsvärde beräknas efter den högsta så kallade dödlighetsförhöjning som Folksam tillämpar för sådana försäkringsrisker.

Om oriktiga uppgifter enligt försäkringsavtalslagen lämnats och riktiga uppgifter hade lett till förbehåll avseende försäkringens giltighet gäller försäkringen med sådant förbehåll. Om riktiga uppgifter hade lett till förhöjd premie nedsätts försäkringsbeloppet i motsvarande mån.

Om riktig uppgift hade lett till att försäkringen inte beviljats kan avtalet vara ogiltigt och/eller Folksam vara fritt från ansvar vid inträffat försäkringsfall. Återköpsvärde beräknas efter det dödlighetsantagande som skulle ha gällt om riktiga uppgifter hade lämnats.

D. Premie

Premiens storlek

Avtalad premie framgår av försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet.

Premien kan vara fastställd till ett visst belopp eller följa prisbasbeloppets förändringar – växande premie, se nedan.

Försäkringstagaren kan höja eller sänka premien, betala in en extra premie eller göra uppehåll med premieinbetalningen.

Folksam kan ha begränsningar för lägsta premie per försäkringsavtal.

Särskilt om försäkring med premiefrielseförsäkring

Försäkringsbeloppet får höjas enligt Folksam vid var tidpunkt gällande hälsoprövningsregler och regler för möjligt försäkringsbelopp.

Särskilt om kapitalpension

Försäkringstagaren har rätt att fortsätta den avtalade premieinbetalningen, dock inte att höja premien eller betala in extra premier. Om försäkringstagaren väljer att sänka premien kan premien inte höjas igen.

Växande premie

Om försäkringen är tecknad med växande premie framgår det av försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet.

Växande premie kan tecknas fram till dess att den försäkrade fyller 60 år. Premien ändras på försäkringens årsdag. Den årliga ändringen sker med samma procenttal som prisbasbeloppet förändrats mellan försäkringens två senaste årsdagar, vid höjning dock med högst 10 procent. Procenttalet avrundas nedåt till helt tal. Ändringarna upphör det år den försäkrade fyller 64 år, om premiebetalningstiden sträcker sig så långt.

Premienivån höjs inte under tid då ersättning från premiefrielse lämnas.

Första premien

Första premien ska betalas inom 14 dagar från den dag då Folksam avsänt avi om premien. Betalas inte premien inom denna tid, sägs försäkringen upp och träder ur kraft 14 dagar efter uppsägningen, om inte premien betalas inom denna frist.

Avbruten premieinbetalning

Försäkringstagaren kan avbryta premieinbetalningen när som helst. Värdet ligger kvar i försäkringen och fortsätter att utvecklas i förhållande till utvecklingen i fonderna.

Om försäkringen är tecknad med försäkringsskydd i form av återbetalningsskydd eller efterlevandeskydd, och premieinbetalningen avbryts, finns skyddet kvar så länge kostnaden kan täckas genom inlösen av fondandelar. Det totala värdet i försäkringen påverkas därmed. Om försäkringstagaren inte vill behålla försäkringsskyddet, måste Folksam informeras om detta.

Särskilt om kapitalpension

Om försäkringstagaren väljer att avbryta premieinbetalningen kan premieinbetalningen inte återupptas igen.

Avbruten premieinbetalning för försäkring med premiefrielseförsäkring

Är försäkringen tecknad med premiefrielseförsäkring, upphör denna att gälla vid avbruten premieinbetalning.

Förnyelsepremie ska betalas senast en månad efter att Folksam avsänt avi om premie. Om premieperioden är högst en månad ska premien dock betalas på periodens första dag. Betalas inte förnyelsepremie inom denna tid, sägs försäkringen upp för upphörande. Uppsägningen får verkan 14 dagar efter avsändandet om inte premien betalas inom denna frist.

Återupplivning

Försäkringen kan återupplivas till sin tidigare omfattning genom att den utestående premien betalas inom tre månader från det att uppsägningen fått verkan. Detta gäller inte om dröjsmålet avser första premien. Återupplivas försäkringen ansvarar Folksam från och med dagen efter den dag då premiebeloppet betalas.

För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:

Har premie i annat fall än vid tjänstledighet lämnats obetald under högst tolv månader, kan premiefrielsemomentet återinföras om den försäkrade är fullt arbetsför.

Utsträckt ansvarstid

Om försäkringstagaren inte har kunnat betala premien på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från sin huvudsakliga anställning eller liknande hinder, får uppsägningen verkan tidigast en vecka efter det att hindret har fallit bort, dock senast tre månader efter uppsägningsfristens utgång.

E. Fonder

Ett sparande i fonder ger ingen garanterad avkastning. Det är i huvudsak fondandelarnas utveckling som avgör försäkringskapitalets storlek. Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De premier som placeras i försäkringen kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att försäkringstagaren får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Aktuell information om bland annat fondkurser och avkastning finns tillgänglig på folksam.se.

Placering av premie

En premie som inkommit till Folksam placeras, sedan avdrag gjorts för eventuella avgifter, i den eller de fonder som försäkringstagaren har valt och som vid var tidpunkt anvisas av Folksam. Om försäkringstagaren inte gjort något eget val placeras premien i den eller de fonder Folksam vid var tid anvisat som förval. Fördelningen mellan fonder gäller för framtida premier intill dess att försäkringstagaren anmäler att fördelningen ska ändras. Fördelningen ska anges i hela procent.

Fondandelar köps så snart det är möjligt efter det att en premie har inkommit till Folksam och placerats på försäkringen. Vid nyteckning gäller åtagandet tidigast räknat från det att Folksams försäkringsansvar inträtt, se *När försäkringen börjar gälla*.

Vid försäkringstagarens död övergår rätten att byta fonder till förmånstagare. Samtliga förmånstagare, vars rätt inträtt, måste skriftligen godkänna fondbytet.

Vid arbetsgivarägd försäkring, som tecknats som säkerhet för pensionsutfästelse, betraktas den försäkrade som försäkringstagare när det gäller rätten att välja och byta fonder.

Försäkringsavtalets fondandelar

För varje inbetald premie registreras – efter avdrag för eventuella avgifter – andelar i fonder. Antalet andelar bestäms av fondens pris per andel (fondens kurs).

Folksam har rätt att bestämma ett högsta antal fonder som samtidigt får vara knutna till försäkringsavtalet och ett lägsta belopp för placering i de enskilda fonderna.

Belopp som utbetalas från försäkringen motsvarar – efter avdrag för eventuella avgifter – det så kallade inlösenvärdet. Inlösenkurs (fondens kurs) bestäms av fondens pris per andel efter avdrag för eventuell inlösenavgift.

Antalet fondandelar förändras under försäkringstiden. Antalet andelar kan öka bland annat genom premieinbetalning och utdelning i fonderna. Antalet andelar minskar bland annat genom avdrag för avgifter, avkastningsskatt samt utbetalning från försäkringen.

Omräkning av kurser noterade i utländska valutor

Kurser som är noterade i utländska valutor räknas om av Folksam med hjälp av faktiskt erhållen eller officiell växlingskurs. Folksam har rätt att tillgodogöra sig ersättning för sina kostnader vid växling och överföring av valuta.

Fondbyte och fondfördelning

Försäkringstagaren kan när som helst ändra fördelningen av försäkringskapitalet mellan fonderna samt byta fonder inom det fondutbud, som Folksam erbjuder och som presenteras på folksam.se. Vid försäkringstagarens död övergår rätten att ändra fördelningen av försäkringskapitalet mellan fonderna samt byta fonder till förmånstagare.

Försäkringstagaren kan göra ändringarna på folksam.se, under Logga in – Mina sidor.

Folksam har rätt att ta ut en avgift ur försäkringen för ändrad fondfördelning eller fondbyte. Avgiften framgår av förköpsinformationen, som finns på folksam.se.

Ansvar vid fondhandel med mera

Köp och inlösen av fondandelar, till följd av in- och utbetalningar, samt fondbyten, genomförs så snart det är möjligt från det att Folksam erhållit erforderligt underlag för transaktionen. Hur lång tid en transaktion tar är bland annat beroende av bryttidpunkterna i berörda fonder och det antal affärs- och likviddagar som fonden tillämpar. Köp och inlösen kan också försenas på grund av pågående handel med fondandelar, avgifts- och avkastningsskatteuttag, fördröjd eller utebliven kursättning, stängda marknadsplatser eller störningar i de tekniska och administrativa system varav transaktionen är beroende. Folksam ansvarar i sådana fall inte för eventuell förlust till följd av kursuppgång eller kursnedgång under tiden fram till det att transaktion kan genomföras.

Folksam ansvarar inte för ekonomisk förlust eller utebliven vinst som kan drabba försäkringstagaren eller annan i samband med placering i fonder, om Folksam har förfarit med normal akt-samhet. Folksam ansvarar inte heller för ekonomisk förlust, som kan drabba försäkringstagaren, när handel i berörd fond inte kan genomföras på grund av föreskrifter i fondförvaltarens fondbestämmelser.

Det åligger försäkringstagaren att vid placering av premie eller vid omplacering, inom 30 dagar från tidpunkten för fondplaceringsanvisningen, kontrollera via Folksams kundtjänst eller på annat sätt, till exempel via Mina sidor, att placeringen är genomförd i enlighet med lämnad anvisning. Försäkringstagaren ska omgående påtala eventuella fel eller brister för Folksam.

Om sådan kontroll inte gjorts eller om eventuella fel eller brister inte påtalats enligt ovan förlorar försäkringstagaren rätten att begära ersättning eller begära andra åtgärder från Folksam.

Förändringar i valbara fonder

Folksam har rätt att förändra fondutbudet genom att ta bort eller lägga till fonder. Befintliga innehav i fonder som tas bort placeras i jämförbar tillgänglig fond. Saknas jämförbar fond har Folksam rätt att placera kapitalet i valfri fond med försiktig placeringsinriktning.

F. Försäkringens upphörande vid lågt värde

Om fondandelarnas inlösenvärde understiger två procent av prisbasbeloppet har Folksam rätt att säga upp försäkringen. Folksams ansvar kvarstår oförändrat intill dess att Folksam meddelat att ytterligare premie måste betalas inom en viss tid, se nedan, för bibehållande av försäkringen och eventuellt försäkringsskydd. Om inte premie erläggs inom denna tid är bolaget fritt från ansvar och försäkringen upphör.

För försäkring tecknad den 1 januari 2006 eller senare

Premie måste betalas inom 14 dagar från Folksams meddelande om uppsägning.

För försäkring tecknad före den 1 januari 2006

Premie måste betalas inom 30 dagar från Folksams meddelande om uppsägning.

G. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfallsskada

Premiefrielse innebär att skyldigheten att betala premie helt eller delvis upphör utan att försäkringen i övrigt påverkas. Premiefrielse har kunnat tecknas för kapitalförsäkring som utgör säkerhet för direktpensionsutfästelse, för näringsidkares privata pensionsförsäkring och för tjänstepensionsförsäkring. Om försäkringen innehåller rätt till premiefrielse vid sjukdom och olycksfallsskada framgår det av försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet.

Avgiften för premiefrielse bestäms av försäkringsgivaren för ett kalenderår i taget och beräknas utifrån den premiefrielsegrundande premien.

Premiefrielseförsäkring får inte tecknas efter fyllda 60 år.

Rätt till premiebefrielse

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall får arbetsförmågan nedsatt med den grad som anges nedan, föreligger rätt till premiebefrielse för den tid sådan arbetsförmåga i oavbruten följd varar utöver den avtalade karenstiden. Med sjukdom jämställs isolering som smittbärare enligt myndighets föreskrift.

Premiebefrielse gäller för premiebefrielsegrundande premie. Om försäkringstagaren minskar den avtalade premiebetalningen, har Folksam rätt att ompröva premiebefrielseförmånen. Om försäkringstagaren avbryter premieinbetalningen, upphör premiebefrielseförsäkringen att gälla enligt *D. Premie*.

Vid försäkring med växande premie görs inga höjningar av premienivå och efterlevandeskydd under period med premiebefrielse.

Premiebetalning under period med premiebefrielse sker månadsvis.

Rätt till premiebefrielse föreligger längst till dess att den försäkrade fyller 65 år.

För försäkring tecknad före den 1 januari 2009:

Hel arbetsförmåga medför rätt till fullständig premiebefrielse. Nedsättning av arbetsförmågan med hälften eller tre fjärdedelar medför rätt till befrielse från så stor del av den premiebefrielsegrundande premien som motsvarar nedsättningen, under förutsättning att resterande del av premien betalas.

Om den försäkrade drabbas av nedsatt arbetsförmåga som beror på missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, dopningsmedel eller narkotiska medel, kan ersättningen sättas ned helt eller delvis.

För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:

Hel arbetsförmåga medför rätt till fullständig premiebefrielse. Nedsättning av arbetsförmågan med minst en fjärdedel, hälften eller tre fjärdedelar medför rätt till befrielse från så stor del av den premiebefrielsegrundande premien som motsvarar nedsättningen, under förutsättning att resterande del av premien betalas.

Om den försäkrade drabbas av nedsatt arbetsförmåga relaterad till bruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska preparat eller dopningspreparat, som inte används i medicinskt syfte, kan ersättningen sättas ned helt eller delvis.

Premiehöjning, som inte anmälts till Folksam, kan ersättas för högst de senaste 12 månaderna. Premiehöjning som sker efter den första insjuknandedagen kan inte omfattas av premiebefrielsen.

Karenstid

För premiebefrielse gäller tre månaders karens, om inte annat avtalats. Det innebär att rätt till premiebefrielse inträder efter att den försäkrade varit arbetsförmögen tre månader i följd. Denna karenstid förkortas med den sammanlagda tid som arbetsförmåga, omfattad av försäkringen, pågått i perioder om minst en månad under de senaste tolv månaderna.

Bedömning av arbetsförmåga

Med arbetsförmåga menas att den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfallsskada förlorat arbetsförmågan eller fått den nedsatt.

Försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål anmäla till Folksam om graden av arbetsförmåga förändras.

För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:

Försäkringsgivarens bedömning följer normalt reglerna i socialförsäkringsbalken och Försäkringskassans beslut om rätt till sjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning, rehabiliteringspenning eller motsvarande. Försäkrad som uppbär sjuklön betraktas också som arbetsförmögen.

Den som är tjänstledig för att prova på annat arbete vid sjukdom, betraktas inte som arbetsförmögen.

För försäkring tecknad före den 1 januari 2009:

Till grund för bedömning av arbetsförmågan läggs sådana skador och symptom som kan fastställas objektivt.

Bedömningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots sjukdomen eller olycksfallsskadan utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans/hennes krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras med hänsyn till ålder, utbildning, tidigare verksamhet och bosättningsförhållanden.

Tjänstledighet

För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:

Rätten till premiefrielse kan behållas under tjänstledighet i högst 18 månader. Avgiften för premiefrielse kan inbetalas i förskott eller täckas genom tillgodohavandet i försäkringen. Vid längre tjänstledighet gäller inte premiefrielsemomentet efter 18 månader.

Om tjänstledigheten är längre än 18 månader eller vid återinträde i arbete efter tjänstledighet utan betalning av premiefrielseavgift, kan premiefrielsemomentet återinföras om den försäkrade är fullt arbetsför.

Förändring av premiefrielsebeloppet

För försäkring tecknad den 1 januari 2009 eller senare:

Om en period med arbetsförmåga har varat i 12 månader i en följd ändras premiefrielsebeloppet vid fortsatt oavbruten arbetsförmåga motsvarande den procentuella förändringen av prisbasbeloppet som skett under perioden, vid höjning dock med högst fyra procent. Omräkning vid fortsatt arbetsförmåga görs därefter var tolfte månad på motsvarande sätt. Vid ny period med premiefrielse inom tolv månader efter tidigare period med premiefrielse omräknas premiefrielsebeloppet som om premiefrielse pågått utan avbrott sedan den förra perioden.

Maximalt premiefriat belopp

Försäkringsbeloppet får högst uppgå till den nivå som vid var tidpunkt medges enligt Folksam erbjudande vid nyteckning.

Särskilt om kapitalförsäkring

Det högsta premiefriade beloppet vid hel arbetsförmåga är 20 000 kr per månad och per försäkrad för samtliga enligt dessa försäkringsvillkor tecknade kapitalförsäkringar.

H. Flytträtt

Flytt från och inom Folksam

En pensionsförsäkring med återbetalningsskydd/efterlevandeskydd har flytträtt.

Försäkringstagaren har möjlighet att överföra försäkringskapitalet i en pensionsförsäkring till en annan pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare eller till annan pensionsförsäkring hos Folksam. Vid arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring krävs samtycke av den försäkrade.

En flytt får tidigast ske ett år efter det att försäkringsavtalet ingicks och måste avse hela försäkringskapitalet samt vara möjlig med hänsyn till försäkringens art. Flytt kan inte ske från försäkring som vid flyttidpunkten inte har återbetalningsskydd/efterlevandeskydd. Den försäkrade har dock rätt att före den avtalade pensionsåldern enligt försäkringsavtalet komplettera ålderspensionen med ett återbetalningsskydd för att därefter ha möjlighet att flytta. Det krävs då att den försäkrade genomgår en hälsoprövning med godkänt resultat.

Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension även om försäkringen innehåller återbetalningsskydd/efterlevandeskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades död. Flytt genomförs om den bedöms överensstämma med inkomstskattelagens regler. Försäkringsavtalet upphör att gälla när försäkringskapitalet överförs till mottagande försäkringsgivare. Vid flytt från Folksam upphör försäkringen och därmed också eventuellt återbetalningsskydd, efterlevandeskydd och premiefrielseförsäkring.

Det flyttbara försäkringskapitalet kan vara ett annat än det redovisade försäkringskapitalet. En fondförsäkrings värde vid flytt motsvaras av fondandelarnas värde vid försäljningen, efter avdrag för avgifter samt eventuella skatter som tas ut vid försäljningen.

Flyttavgiften består av en administrativ avgift. Om fondförsäkringens värde uppgår till högst ett prisbasbelopp, tas ingen flyttavgift ut.

Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för flytt av försäkringskapitalet samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se.

Särskilt om kapitalpension

En försäkringstagare till kapitalpension saknar rätt att flytta sitt försäkringskapital till en annan kapitalpensionsförsäkring.

Flytt till pensionsförsäkring i Folksam

Försäkringstagaren har möjlighet att överföra försäkringskapitalet från en pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare till antingen en nytecknad pensionsförsäkring eller en redan befintlig pensionsförsäkring hos Folksam om det är förenligt med Folsams regelverk för flytt till befintlig försäkring.

Folsams ansvar vid försäkringsfall för det inflyttade försäkringskapitalet börjar gälla när det avgivande bolagets ansvar upphör under förutsättning att försäkringskapitalet kommer till Folksam inom en månad därefter. Folsams ansvar inbegriper dock inte något ansvar för försäkringskapitalets värdeutveckling för tid före det att försäkringskapitalet kommit till Folksam och placerats på försäkringen.

I. Återköp och uttag

En försäkring kan innehålla en möjlighet att bryta försäkringsavtalet genom återköp, det vill säga en engångsutbetalning. Om möjlighet till återköp föreligger kan försäkringen, från och med det andra försäkringsåret, återköpas helt eller delvis.

Vid helt återköp upphör försäkringen och därmed också eventuellt återbetalningsskydd, efterlevandeskydd och premiebefrielseförsäkring.

Med återköpsvärde menas försäkringens inlösenvärde, minskat med avgift för återköp.

Återköpsavgiften består av en administrativ avgift. Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för återköp samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se. Om fondförsäkringens värde uppgår till högst ett prisbasbelopp tas ingen återköpsavgift ut.

Särskilt om kapitalförsäkring

Vid delåterköp reduceras försäkringsbeloppet procentuellt lika mycket som värdet av fondandelarna minskar genom återköpet. Rätt till fortsatt riskförsäkring finns inte.

För Kapitalspar sker återköp genom uttag. Folksam har rätt att under försäkringstiden ändra reglerna för återköp samt avgifterna och sättet att ta ut dem. Se aktuella avgifter som finns på folksam.se.

Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring

Pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring kan i princip inte återköpas. Återköp kan endast bli aktuellt i de fall då det är förenligt med inkomstskattelagen. Vid arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring krävs samtycke av den försäkrade.

J. Överlåtelse, belåning och pantsättning

Överlåtelse

Försäkringen får överlåtas till annan fysisk eller juridisk person under förutsättning att hinder inte föreligger mot överlåtelsen enligt lag.

För försäkring som tecknats av juridisk person den 1 december 2012 eller senare kan inte fortsatt premieinbetalning ske vid överlåtelse av försäkringen till fysisk person.

Särskilt om pensionsförsäkring

Pensionsförsäkring kan enligt inkomstskattelagen endast överlåtas

1. till följd av ändring av anställningsförhållanden, förutsatt att försäkringen före eller efter överlåtelsen är en tjänstepensionsförsäkring,
2. på grund av utmätning, ackord eller konkurs, eller
3. genom bodelning.

Särskilt om kapitalpension

Kapitalpension kan endast överlåtas på grund av utmätning, ackord eller konkurs, eller genom bodelning.

Belåning

Rätt till belåning i Folksam finns inte.

Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring

Pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring får inte belånas varken i Folksam eller hos annan långgivare.

Pantsättning

Särskilt om kapitalförsäkring

Kapitalförsäkring är möjlig att pantsätta.

Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring

Pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring får inte pantsättas.

K. Ändring av försäkringsavtal

Under vissa förutsättningar kan försäkringsavtal ändras, till exempel vad gäller utbetalningstidpunkt och utbetalningstidens längd. Ändring av gällande försäkringsavtal kan ske enligt de regler Folksam tillämpar vid ändringstidpunkten om inte annat framgår av försäkringsavtalet. Vissa ändringar kräver hälsoprövning.

Folksam har rätt att ta ut en avgift vid ändring. Folksam kan ändra nivån och sättet att ta ut avgifter under försäkringstiden.

Särskilt om pensionsförsäkring

En ändring av utbetalningstidpunkt och utbetalningstid kan endast göras innan utbetalningar har påbörjats. Uppehåll med utbetalning är inte möjlig.

En pensionsförsäkring får inte ändras så att den inte längre uppfyller villkoren för en pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

L. Återbetalningsskydd/ efterlevandeskydd

Av försäkringshandlingarna framgår det om försäkringen är tecknad med eller utan efterlevandeskydd/återbetalningsskydd, samt karaktären av eventuellt sådant.

Försäkring utan återbetalningsskydd/efterlevandeskydd

Sådan försäkring upphör vid den försäkrades död. Inga utbetalningar görs därefter.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskyddet kan vara 100 procent av fondandelarnas värde, Minsta risk eller 101 procent, se nedan.

Återbetalningsskydd – 100 procent

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning, används försäkringens värde för utbetalningar till förmånstagare under den utbetalningstid som valts för återbetalningsskyddet.

Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:

Om den försäkrade avlider under pågående utbetalning, fortsätter utbetalningen till förmånstägare under den utbetalningstid som har valts för återbetalningsskyddet, med avdrag för den tid ålderspensionen har utbetalats.

Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:

Om den försäkrade avlider under pågående utbetalning, fortsätter utbetalningen till förmånstägare under den utbetalningstid som har valts för återbetalningsskyddet, med avdrag för den tid ålderspensionen har utbetalats. Om den försäkrade avlider efter den valda utbetalningstiden för återbetalningsskyddet upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.

Återbetalningsskydd – Minsta risk

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning höjs försäkringskapitalet vid dödsfallstidpunkten med ett tillskott på upp till 1 procent. Vid teckningstillfället uppgår tillskottet till 1 procent av fondvärdet för att successivt sänkas till 0 procent vid utbetalningstidpunkten.

Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning, sker utbetalning från försäkringen under den avtalade utbetalningstiden.

Om den försäkrade avlider under pågående utbetalning, gäller reglerna för Återbetalningsskydd – 100 procent, se ovan.

Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:

Om den försäkrade avlider, sker utbetalning från försäkringen så länge den individuellt medförsäkrade lever och förmånstägare finns.

Återbetalningsskydd – 101 procent

Om den försäkrade avlider höjs försäkringskapitalet vid dödsfallstidpunkten med 1 procent.

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning, sker utbetalning från försäkringen under den avtalade utbetalningstiden.

Om den försäkrade avlider under pågående utbetalning, fortsätter utbetalningen till förmånstägare under den utbetalningstid som har valts för återbetalningsskyddet, med avdrag för den tid utbetalning från försäkringen har pågått.

Fast eller indexbundet efterlevandeskydd

Försäkringsbeloppet, det vill säga storleken på efterlevandeskyddet, bestäms av försäkringstägaren och framgår av försäkringsbeskedet.

Om fondandelarnas värde vid den försäkrades död före utbetalningstid är lägre än det valda efterlevandeskyddet, förstärks värdet med fondandelar så att det motsvarar efterlevandeskyddet. Tillskott av andelar fördelas så att värdefördelningen mellan olika fonder bibehålls.

Om fondandelarnas värde vid dödsfallet är högre än det valda efterlevandeskyddet, gäller reglerna för Återbetalningsskydd – Minsta risk, se ovan.

Särskilt för försäkring med temporär utbetalning:

Om den försäkrade avlider före påbörjad utbetalning, sker utbetalning från försäkringen under den avtalade utbetalningstiden.

Om den försäkrade avlider under pågående utbetalning, gäller reglerna för Återbetalningsskydd – 100 procent, se ovan.

Särskilt för försäkring med livsvarig utbetalning:

Om den försäkrade avlider, sker utbetalning från försäkringen så länge den individuellt medförsäkrade lever och förmånstägare finns.

Riskpremie och arvsvinst

Storleken av riskpremier och arvsvinster beror på Folksamns gällande antaganden om dödlighet i försäkringskollektivet samt på storleken av den värdeförändring som ett dödsfall skulle innebära.

Antaganden om dödlighet kan ändras.

Riskpremier

För att täcka kostnaderna för återbetalningsskydd och efterlevandeskydd tas månatliga avgifter – riskpremier – ut genom inlösen av fondandelar.

Arvsvinster

Till försäkringar som saknar återbetalningsskydd/efterlevandeskydd, eller där återbetalningsskyddet/efterlevandeskyddet är begränsat, utges regelbundna tillskott till försäkringens värde, så kallade arvsvinster.

Försäkringar under utbetalning, där utbetalningarna under någon del av utbetalningstiden endast ska ske om försäkrad eller medförsäkrad lever, tilldelas också arvsvinster. Vid försäkrads/medförsäkrads död sjunker värdet på försäkringen.

M. Bestämning av försäkringsförmåner

Av försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet framgår vilka punkter som tillämpas.

Punkt 1 – engångsutbetalning

Engångsbeloppet fastställs på följande sätt:

- Försäkringsbeloppet är, den dag utbetalning enligt avtalet ska ske, lika med fondandelarnas värde enligt gällande köpkurs, med avdrag för eventuell skatt.

Särskilt om pensionsförsäkring

Engångsutbetalning är normalt inte möjlig på pensionsförsäkring.

Punkt 2 – periodisk utbetalning

Storleken på periodisk utbetalning fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Vid livsvarig utbetalning använder sig Folksam av ett antagande om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Punkt 3 – dödsfall före utbetalningstid vid fast eller indexbundet efterlevandeskydd – periodisk utbetalning

Storleken på periodisk utbetalning fastställs på följande sätt:

- För den del av efterlevandeskyddet som eventuellt överstiger fondandelarnas värde köper Folksam fondandelar. Antalet andelar beräknas enligt på dödsdagen gällande köpkurs.
- Fondandelarna fördelas därefter på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.
- Om det valda efterlevandeskyddet är lägre än återbetalningsskyddet, minsta risk, ska i stället det senare värdet ligga till grund för utbetalningen.

Punkt 4 – dödsfall före utbetalningstid – minsta risk – periodisk utbetalning

Storleken på periodisk utbetalning fastställs på följande sätt:

- Fondandelarnas värde, enligt på dödsdagen gällande köpkurs, fastställs.
- Återbetalningsskydd – minsta risk beräknas.
- För den del av efterlevandeskyddet som överstiger fondandelarnas värde köper Folksam fondandelar. Antalet andelar beräknas enligt på dödsdagen gällande köpkurs.
- Därefter fördelas fondandelarna på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn till framtida avgifter.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Punkt 5 – dödsfall före utbetalningstid vid fast eller indexbundet efterlevandeskydd – engångsutbetalning

Engångsbeloppet fastställs på följande sätt:

- Engångsbeloppet är lika med försäkringsbeloppet på dödsdagen. Om försäkringsbeloppet är lägre än återbetalningsskyddet, minsta risk, ska i stället det senare värdet ligga till grund för utbetalningen.

Punkt 6 – dödsfall vid minsta risk – engångsutbetalning

Engångsbeloppet fastställs på följande sätt:

- Försäkringsbeloppet är vid tecknandet lika med fondandelarnas värde multiplicerat med 1.01. Talet 1.01 minskar därefter månadsvis så att försäkringsbeloppet vid avtalad utbetalningstidpunkt är lika med fondandelarnas värde. Det aktuella försäkringsbeloppet på dödsdagen utbetalas.

N. Förmånstagarförordnande

Förmånstagarförordnandet fastställer vem som har rätt till utbetalning från försäkringen eller övertar äganderätten till försäkringen vid dödsfall. Rätten att upprätta och ändra förmånstagarförordnandet tillkommer försäkringstagaren och, efter dennes död, förmånstagare med förfoganderätt. Förmånstagarförordnandet framgår av försäkringsbrevet eller försäkringsbeskedet.

Ansökan för försäkringstagare som är omyndig eller som vid tecknandet av försäkringen företräds av god man eller förvaltare, omfattar inte något förmånstagarförordnande.

Särskilt om arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring

Vid en arbetsgivarägd tjänstepensionsförsäkring är den försäkrade oåterkallelig förmånstagare till ålderspensionen. För sådan försäkring har den försäkrade rätt att sätta in och ändra förmånstagare till belopp som utbetalas efter den försäkrades död.

Generellt förmånstagarförordnande

För försäkringen gäller ett generellt förmånstagarförordnande, om den som har rätt att ändra förmånstagarförordnandet inte har upprättat ett särskilt förmånstagarförordnande eller skriftligen anmält att försäkringen ska gälla utan förmånstagarförordnande. Det generella förmånstagarförordnandet framgår av försäkringsvillkoret nedan.

För försäkring tecknad före den 1 november 2012

För försäkring som tecknats före den 1 november 2012 har ett förmånstagarförordnande upprättats i ansökan om försäkring. Förmånstagarförordnandet framgår av försäkringsbrevet eller försäkringsbeskedet.

Generellt förmånstagarförordnande för kapitalförsäkring tecknad den 1 november 2012 eller senare

Förmånstagare är i nämnd ordning:

1. Försäkringstagarens make/registrerade partner/sambo.
2. Försäkringstagarens arvsberättigade släktingar.

Om vid försäkringstagarens död ett förmånstagarförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare tillfaller försäkringsbeloppet eller, vid försäkring på annans liv, försäkringen försäkringstagarens dödsbo.

Förmånstagare har efter försäkringstagarens död förfoganderätt till försäkringen och kan därmed ändra förmånstagarförordnandet samt överlåta, pantsätta eller på annat sätt förfoga över försäkringen. En sådan ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt. Försäkringstagare som inte vill att förfoganderätt ska gälla, måste anmäla detta till Folksam.

Generellt förmånstagarförordnande för pensionsförsäkring tecknad den 1 november 2012 eller senare

Förmånstagare vid den försäkrades död i nämnd ordning:

1. Den försäkrades make/registrerade partner.
2. Den försäkrades barn. Härmed avses barn som är arvsberättigade efter den försäkrade.
3. Övriga barn. Härmed avses den försäkrades makes/registrerade partners barn samt fosterbarn.

Om vid försäkrades död ett förmånstagarförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare upphör försäkringen att gälla.

Förmånstagare har efter den försäkrades död förfoganderätt till privat pensionsförsäkring och privatägd tjänstepensionsförsäkring. Om förfoganderätt inte ska gälla, måste det anmälas till Folksam. En ändring kan endast göras i den mån det är möjligt i försäkringen och förenligt med inkomstskattelagen. Ändring kan endast göras innan utbetalningar har påbörjats. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt.

Särskilt förmånstagarförordnande

Den som vill ändra förmånstagare eller göra andra ändringar i förmånstagarförordnandet – till exempel vad gäller förfoganderätten eller ändringsrätten – måste göra det genom skriftlig anmälan till Folksam. Anmälan kan göras i samband med tecknandet av försäkringen eller senare. Förordnandet kan inte utfärdas eller ändras genom testamente.

Särskilt om kapitalförsäkring

Försäkringstagaren har rätt att fritt välja förmånstagare.

Om vid försäkringstagarens död försäkringen gäller utan förmånstagarförordnande eller ett förmånstagarförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare tillfaller försäkringsbeloppet eller, vid försäkring på annans liv, försäkringen försäkringstagarens dödsboet.

Särskilt om pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring

Möjliga förmånstagare till återbetalningsskydd och efterlevandepension är enligt inkomstskattelagen:

- Den försäkrades make/före detta make, registrerade partner/före detta registrerade partner eller sambo/före detta sambo.
- Arvsberättigade barn eller fosterbarn till den försäkrade.
- Arvsberättigade barn eller fosterbarn till den försäkrades make/före detta make, registrerade partner/före detta registrerad partner eller sambo/före detta sambo.

Förordnande som omfattar annan person är i den delen utan verkan.

Om vid försäkrades död försäkringen gäller utan förmånstagarförordnande eller ett förmånstagarförordnande inte går att verkställa för att det saknas förmånstagare upphör försäkringen att gälla.

Tolkningsregler

Om inget annat framgår av omständigheterna gäller följande:

Försäkringstagarens/den försäkrades make/registrerade partner

Härmed avses person med vilken denne vid tidpunkten då förordnandet ska tillämpas var gift/levde i ett registrerat partnerskap. Förordnandet till förmån för make/registrerad partner gäller inte under tid då mål om äktenskapsskillnad /upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Försäkringstagarens/den försäkrades sambo

Härmed avses person med vilken denne vid tidpunkten då förordnandet ska tillämpas sammanbodde under äktenskapsliknande förhållanden. Ingen av dem får vara gift eller registrerad partner. Förordnande till förmån för sambo gäller inte då samboendet upphört, oavsett om sambon är namngiven eller inte.

För Medlemspension med försäkringsvillkor 9150 oavsett teckningsdatum

Sambo behöver inte namnges för att omfattas av förordnandet.

För kapitalförsäkring tecknad före 1 juli 2012 samt övriga pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring oavsett teckningsdatum

Sambo som ska vara förmånstagare måste vara namngiven för att förordnandet ska vara giltigt.

För Kapitalspar oavsett teckningsdatum samt för all annan kapitalförsäkring tecknad 1 juli 2012 eller senare

Sambo behöver inte namnges för att omfattas av förordnandet.

Före detta make/före detta registrerad partner/före detta sambo

Sådan person som ska vara förmånstagare måste vara namngiven för att förordnandet ska vara giltigt. För pensionsförsäkring gäller även att denne ska anges med relation till den försäkrade.

Försäkringstagarens/den försäkrades barn

För kapitalförsäkring

Med försäkringstagarens barn avses arvsberättigade barn. I avlidet barns ställe inträder i första hand barnets egna avkomlingar.

För pensionsförsäkring och kapitalpensionsförsäkring

Med den försäkrades barn avses endast arvsberättigade barn. Styvbarn och fosterbarn måste vara namngivna i förordnandet för att vara förmånstagare. Barns avkomling innefattas inte i förordnandet. Barn som inte är förmånstagare när den försäkrade avlider kan inte heller senare bli förmånstagare.

Arvsberättigade släktingar

Härmed avses fysiska personer som är släkt med försäkringstagaren och som har arvsrätt enligt lag efter denne, samt även fysiska personer som genom adoption har arvsrätt efter försäkringstagaren. Med arvsberättigade släktingar avses således inte exempelvis efterlevande make, inte heller Allmänna arvsfonden. Fördelning av försäkringsbelopp mellan de arvsberättigade släktingarna sker efter vad som gäller för arvsrätten efter försäkringstagaren.

Arvingar

Härmed avses den eller de som enligt den allmänna arvsordningen i ärvdabalken är närmast till arv efter den avlidne.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Ett avstående kan inte villkoras och avser, för förmånstagare med förfoganderätt, alla framtida utbetalningar. I avstående eller avlidens förmånstagers ställe träder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet.

Har ett avstående gjorts och det senare inte går att verkställa förmånstagarförordnandet för att det saknas förmånstagare, återinträder den som tidigare gjort avstående.

O. Avgifter och avdrag för avkastningsskatt

Avgifter

I försäkringsverksamhet uppkommer kostnader för administration, försäljning med mera. Kostnaderna täcks genom avgifter som tas ut genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar.

Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning.

Avgiftsuttag av fondandelar och fondandelsvärde sker proportionellt mot andelsvärdena i de olika fonderna.

Avdrag sker månatligen eller årligen.

Folksam har rätt att ändra avgiftsuttaget. Aktuella avgifter framgår av förköpsinformationen.

Avdrag för fondförvaltarens avgifter sker enligt de regler som vid varje tidpunkt tillämpas av fondförvaltaren.

Avkastningsskatt

Avdrag för avkastningsskatt följer gällande lagstiftning och regler för beskattning av försäkringstagarnas medel i livförsäkringsbolag.

P. Värdeutveckling och utbetalning

I avtalet ingår inte något löfte om ränta eller avkastning. Försäkringen ger inte rätt till återbäring.

Försäkringens värdeutveckling och därmed utbetalningar från försäkringen beror på kursutvecklingen i de fonder som har valts samt på skatt och avgifter. Vid periodisk utbetalning kan därför utbetalningarnas storlek variera.

Q. Åtgärder för utbetalning och premiebefrielse

I försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet anges när utbetalning sker/påbörjas.

För utbetalning ur försäkringen krävs att försäkringsbrev som är värdehandling ska insändas till Folksam.

Den som gör anspråk på utbetalning, och inte är försäkringstagare, ska styrka sin rätt till utbetalningen.

Dödsfallsutbetalning och premiefrielse

Anmälan om dödsfall ska göras till Folksam snarast möjligt. Anmälan om arbetsförmåga för premiefrielse bör göras inom fyra månader efter insjuknandet/skadetillfället. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Folksams ansvar ska anskaffas och insändas utan kostnad för Folksam. Begärt läkarintyg bekostas dock av Folksam. För fastställande av rätt till premiefrielse kan Folksam föreskriva att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare.

Medgivande för Folksam att för bedömning av sitt ansvar inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, Försäkringskassan eller annan försäkringsinrättning, ska lämnas om Folksam begär det. Om bedömning inte kan ske på grund av att medgivande inte lämnas, föreligger inte rätt till ersättning. Folksam förbehåller sig rätten att återropa preskription enligt försäkringsavtalslagen.

Utbetalning av periodiska belopp

Utbetalningstermin, det vill säga med vilken regelbundenhet försäkringskapitalet betalas ut, är normalt månadsvis i efterskott. Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om försäkringskapitalet vid avtalad utbetalningstidpunkt är lägre än de minimigränser som Folksam vid var tid tillämpar kan hela värdet betalas ut vid ett och samma tillfälle.

För *kapitalivränta* gäller att utbetalning sker med samma periodbelopp vid varje utbetalningstillfälle. Om det totala inlösenvärdet vid ett utbetalningstillfälle understiger periodbeloppet utbetalas i stället inlösenvärde och försäkringen upphör. Om fondvärdet finns kvar på försäkringen vid utbetalningstidens slut utbetalas detta som ett engångsbelopp.

För *övriga försäkringar* gäller att det vid varje utbetalningstillfälle görs en beräkning av det belopp som ska utbetalas. Vid beräkningen tas hänsyn till antal återstående utbetalningstillfällen och framtida avgifter för försäkringen. Vid livsvarig utbetalning beräknas antal återstående utbetalningstillfällen med hjälp av ett antagande om livslängd/dödlighet i försäkringsbeståndet.

R. Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Utbetalning av försäkringsbeloppet ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som åligger honom/henne enligt punkt Q. Åtgärder för utbetalning och premiefrielse. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt.

Vid dröjsmål utgår ränta enligt räntelagen. Även om dröjsmål inte föreligger utgår ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning.

Reglerna kan ändras.

S. Force majeure

Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenad på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvarigt för förseningen. Detta givet att Folksam har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad, bojkott och lockout gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefontät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

T. Inskränkningar i försäkringens giltighet

Vid självmord, flygning, krig, politiska oroligheter, atomkärnreaktion, terrorhandlingar med mera gäller särskilda nedan angivna bestämmelser beträffande försäkringens giltighet. Om försäkringen enligt dessa bestämmelser inte gäller föreligger inte rätt till återbetalning av premier. Däremot föreligger rätt till försäkringens återköpsvärde. Inskränkning i försäkringens giltighet hävs, om särskilt avtal härom träffats.

1. Självmord

Innan ett år förflutit från det försäkringen trädde i kraft gäller försäkringen vid självmord endast om det måste antas, att den tagits utan tanke på självmordet.

2. Flygning

Om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord gäller inte försäkringen vid dödsfall som, innan tre år förflutit från det att försäkringen trädde i kraft, inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks-, skol- eller privatflygning. Försäkringen gäller vid alla slag av flygning om den försäkrade är passagerare.

3. Krigstillstånd i Sverige

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om Folksams ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

4. Deltagande i krig eller i politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller i politiska oroligheter utom Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna. Deltagande i militärt FN-uppdrag räknas inte som deltagande i krig eller i politiska oroligheter.

5. Vistelse utom Sverige vid krig eller politiska oroligheter

Innan tre år förflutit från det att försäkringen trädde i kraft, gäller försäkringen inte vid dödsfall eller arbetsoförmåga som kan anses vara beroende av krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utom Sverige i område där sådana förhållanden råder. Under de tre första försäkringsåren gäller försäkringen inte heller vid dödsfall eller arbetsoförmåga, som inträffar inom ett år efter sådan vistelse och som kan anses vara beroende av kriget eller oroligheterna.

Utbyter kriget eller oroligheterna medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

6. Atomkärnreaktion

Försäkringen gäller inte för försäkringsfall vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med atomkärnreaktion.

7. Terroristhandling

Försäkringen gäller inte för försäkringsfall genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling. Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där försäkringsfallet inträffar och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligt tvinga offentliga organ eller internationella organisationer att genomföra eller avstå att genomföra viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i ett land eller i en internationell organisation.

8. Berusningsmedel, sömnmedel, narkotika och dopningspreparat

Om försäkringen innehåller premiefrielseförsäkring och den försäkrade drabbas av nedsatt arbetsförmåga relaterad till bruk/missbruk av alkohol, annat berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska preparat eller dopningspreparat, som inte används i medicinskt syfte, kan ersättningen nedsättas helt eller delvis enligt *G. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfallsskada*.

9. Sport och idrott

För försäkring tecknad 1 november 2011 eller senare:

Premiefrielse gäller inte vid arbetsoförmåga till följd av skada som uppstått i samband med deltagande i sport, idrottstävling eller träning vid verksamhet där den försäkrade uppburit inkomst eller bidrag (bidrag från sponsorer jämställs med inkomst) och som bedrivs av idrottsgymnasium, folkhögskola, högskola eller liknande skola med idrottsinriktning, idrottsförbund eller annan idrottsförening än korporationsförening.

Premiefrielse gäller inte heller vid utövande av boxning eller annan kampsport där slag eller sparkar, eller motsvarande, ingår.

U. Behandling av personuppgifter med mera

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hantarer dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål. Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Tillsynsmyndighet

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.

Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm

telefon: 08-408 980 00

e-post: finansinspektionen@fi.se

webb: fi.se

Folksams marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.

Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad

telefon: 0771-525 525

e-post: konsumentverket@konsumentverket.se

webb: konsumentverket.se

Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Folksam följer ett strikt regelverk för att förhindra att dess produkter och tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Folksam med all nödvändig information och dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Folksam har rätt att

- begränsa ett befintligt avtal samt vägra att ingå nytt avtal om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda eller i de fall misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism föreligger
- avsluta avtalsförhållandet om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av Folksams produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism
- dela information till andra bolag inom Folksamgruppen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

V. Årlig information

En gång om året lämnar Folksam information om värdet på försäkringen. Informationen visar hur sparandet i försäkringen har utvecklats, de premier som placerats på försäkringen, utbetalda belopp och de avgifter som belastat försäkringen. Värdeutvecklingen kan även följas på folksam.se, under Logga in – Mina sidor.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd klarar vi ofta upp på ett enkelt sätt. Kontakta därför först den som tagit hand om ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss

telefon: 0771-950 950

webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, så har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta kundombudsmannen

telefon: 0771-655 253

e-post: kundombudsmannen@folksam.se

webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd

Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det ett antal andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd.

Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
telefon: 08-508 860 00
e-post: arn@arn.se
webb: arn.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm
telefon: 0200-22 58 00
webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Konsumentverket

webb: hallakonsument.se

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadehändelsen/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande. Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Begreppsförklaringar

Arbetsoförmåga

Med arbetsoförmåga menas att den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfallsskada förlorat arbetsförmågan eller fått den nedsatt.

Arvsvinst

Försäkringen tillförs ett överskott som uppstår genom att personer i försäkringskollektivet avlider.

Fond

Med fond avses värdepappersfond vilken består av finansiella tillgångar som bildats genom kapitaltillskott från allmänheten. Fonden ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap lagen om investeringsfonder.

Fondförsäkring

Försäkring med fondförvaltning, som innebär att kunden själv placerar sitt sparande i olika fonder och därmed tar den finansiella risken.

Fullt arbetsför

Med fullt arbetsför menas att den försäkrade inte till någon del uppbär sjuklön, sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning, sjukersättning, skadelivränta, handikappersättning, aktivitetsstöd eller liknande ersättning samt inte uppburit sådan ersättning i mer än 14 dagar i följd under de senaste sex månaderna.

I begreppet fullt arbetsför ingår vidare att den försäkrade kan fullgöra sitt vanliga arbete utan några inskränkningar eller särskilda anpassningar av hälsoskäl och inte haft inskränkningar/anpassningar i arbetet av hälsoskäl under de senaste sex månaderna.

Den som på grund av sjukdom beviljats tjänstledighet för att prova annat arbete betraktas inte som fullt arbetsför.

Under vilande sjuk- eller aktivitetsersättning betraktas den försäkrade inte heller som fullt arbetsför.

För den som inte förvärvat arbetat under de senaste sex månaderna ska en bedömning göras av vad som skulle ha gällt om nuvarande anställning innehafts under perioden.

Förköpsinformation

Information om försäkringen som försäkringsgivaren enligt lag måste lämna inför tecknandet.

Förmånstagare

Förmånstagare är den som enligt försäkringens förmånstagarförordnande har rätt till försäkringsbeloppet eller försäkringen.

Försäkrad

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbrev/försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare, om försäkringstid, premiebetalningstid och omfattningen av försäkringen. Vid ändring av försäkring under försäkringstiden framställs nytt försäkringsbrev/försäkringsbesked eller tillägg till försäkringsbrevet/försäkringsbeskedet som sänds till försäkringstagaren.

Försäkringsvillkor

Beskriver de ersättningsmoment som kan ingå i försäkringen. De ersättningsmoment som ingår redovisas i försäkringsbeskedet.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med Folksam och som äger försäkringen. Övergår äganderätten till annan, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Försäkringstid

Den tid den försäkrade omfattas av försäkringen.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerat med fondens köpkurs vid inlösen-tillfället.

Medförsäkrad

Den eller de personer utöver den försäkrade på vars liv försäkringen beror. Den försäkrade eller någon av de medförsäkrade måste leva för att försäkringsbeloppet ska utbetalas. Individuellt medförsäkrad ska namnges medan kollektivt medförsäkrade, ofta make/barn, inte behöver namnges.

Premiebetalningstid

Den tid premier ska betalas under försäkringstiden.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället och som varje år bestäms av regeringen. Det används bland annat som underlag för olika beräkningar, till exempel av pensioner och vissa försäkringsbelopp.

Årsdag

Försäkringens årsdag är det datum varje år då ett eller flera hela år har gått sedan försäkringens ikraftträdande.